

ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค
ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม
A Study of the Factors Influencing the Success in the Ninth Level of
the Pali Studies Examination Molilokayaram Temple

พระมหาวีรยุทธ วรวิโร (บุตรราช)*

Phramaha Weerayut Waraweero (Butrat)

พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

Master of Arts Buddhist Studies Mahachulalongkornrajavidyalaya University

พระมหาทวี มหาปญโญ**

PhramahaTawee Mahāpañño

แม่ชีกฤษณา รักษาโณ***

Maechee Kritsana Raksachom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Email: Werayut838@gmail.com, Ptlalong @gmail.com, kritsana.rak@mcu.ac.th

Received : May 11, 2025

Revised : May 29, 2025

Accepted : July 07, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม (๒) เพื่อศึกษาแรงจูงใจการเรียนการสอนเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม (๓) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๐ รูป วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

* พระมหาวีรยุทธ วรวิโร (บุตรราช) Phramaha Weerayut Waraweero (Butrat) พุทธศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Master of Buddhism Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

** พระมหาทวี มหาปญโญ, ผศ.ดร. PhramahaTawee Mahāpañño, Asst.Prof.Dr. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Thesis Advisor

*** รศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโณ Assoc.Prof.Dr. Maechee Kritsana Raksachom ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Thesis Advisor

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการการเรียนการสอนของวัดโมลีโลกยารามคือการบริหารแนวตั้ง นโยบายการบริหารอยู่ที่เจ้าสำนักเรียน มีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ออกปฏิทินการศึกษา จัดอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพในการสอน อุปกรณ์การสอนเพียบพร้อม จัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายตลอดทั้งปี ทำแบบฝึกหัดวันเว้นวัน จัดที่พักอาศัยห้องส่วนตัวอำนวยความสะดวกในการอ่านหนังสือแก่นักเรียนบาลี เปรียญธรรม ๙ ประโยค มอบทุนการศึกษาประจำเดือนและประจำปี แรงจูงใจในการเรียนภาษาบาลีมาจากแรงจูงใจต้องการให้บิดามารดาเห็นความสำเร็จของตน ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ภาษาบาลี ต้องการรางวัลความสำเร็จจากเจ้าสำนักเรียน การต่อยอดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค ต้องการได้รับพระราชทานปริญญาบัตรพัดยศจากพระมหากษัตริย์อันเป็นที่ยอมรับเป็นที่ยกย่องของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค คือ (๑) เจ้าสำนักเรียนเป็นทั้งผู้บริหารและอาจารย์ เน้นการเรียนเป็นหลักไม่เน้นกิจกรรม เจ้าสำนักเรียนเอาใจใส่ (๒) อาจารย์ประจำชั้นชำนาญในวิชาที่สอน และเข้าถึงง่าย (๓) เพื่อนในห้องเรียนมีความเป็นกัลยาณมิตรเอื้อเพื่อ (๔) ได้รับการอุปถัมภ์จากประชาชน (๕) อาคารสถานที่ ห้องเรียน ที่พักอาศัยมีความสบาย (๖) บรรยากาศในห้องเรียนดี มีวัฒนธรรมการเคารพกันตามลำดับพรรษา

คำสำคัญ : ปัจจัย; อิทธิพล; ความสำเร็จ; เปรียญธรรม ๙ ประโยค

Abstract

The thesis consisted of the following three objectives: (1) to investigate the management of Ninth Level of the Pali Studies of Molilokyaram Temple school in terms of teaching and learning; (2) to explore the motivation for the teaching and learning of Ninth Level of the Pali Studies of Molilokyaram Temple school; and (3) to study the factors influencing the success of Ninth Level of the Pali Studies of Molilokyaram Temple school. The study used a qualitative research method, collecting data through in-depth interviews with ten key informants. The obtained data were examined using the descriptive approach.

According to the findings of the study, the management of Molilokyaram Temple school in terms of teaching and learning is vertical, with the head of the school holding the majority of management authority. There is a systematic plan of teaching and learning with an academic calendar, teachers with efficient skills in teaching, equipped teaching materials, an annual budget allocation, students of Ninth Level of the Pali

Studies are required to do exercise every other day and are provided with private accommodations to help them read. They are also granted monthly and annually scholarships. The motivation for studying Pali arises from a desire to have their parents see their success. They also want to enhance their Pali knowledge, be recognized by the head of the school, further their education, and be bestowed with a diploma and a royal fan of rank from the King, both of which are highly esteemed and admired by the Sangha and Buddhists, as well as an honor for their family. The factors influencing the success of Ninth Level of the Pali Studies are the head of the school and teachers, with learning having priority over activities. The living environments refer to the caring head of the school, and the teachers are knowledgeable about their subjects and easily accessible. Classmates are welcoming and generous. They are also supported by the public. The non-living environments include classrooms and lodgings suitable (sappāya) for studying, with a culture of respect based on ordination years, and food and water are easily accessible. The motivation for success is to develop and advance toward a higher education.

Keywords: Factors; Influencing; Success; Ninth Level of the Pali

บทนำ

การศึกษาในพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนฉลาดและเกิด การขัดเกลาจิตใจทำให้มนุษย์มีคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรมดังข้อความพุทธพจน์ว่า มนุษย์ที่ฝึก (ตน) แล้วเป็นผู้ประเสริฐในมนุษย์ทั้งหลาย ดังมีหลักการ ๓ อย่างที่มีปรากฏในคัมภีร์อรรถกถาว่าสัทธรรมคือ ปรีติสัทธรรม ปฏิบัติสัทธรรม ปฏิเวธสัทธรรม ในอรรถกถาโมรณปุณณี ถอดความเป็นภาษาไทยได้ความ ว่า เมื่อปรีติธรรมไม่มี ปฏิเวธก็ไม่มี, เมื่อปรีติมีอยู่ ปฏิเวธจะไม่มีก็ได้^๑ จะเห็นได้ว่าปรีติมีความสำคัญ เพราะเป็นลายแทงชุมทรัพย์แสดงถึงเรื่องการปฏิบัติไว้เป็นตัวอักษรและมีการเรียนการสอนเพื่อให้นำไป ปฏิบัติ มีร่องรอยการสอนเกี่ยวกับปรีติปรากฏในอรรถกถาธรรมบทว่า ชูระนี่คือการเรียนนิกายหนึ่งก็ดี สองนิกายก็ดี หรือพุทธวณะคือพระไตรปิฎกทั้งหมด ตามสมควรแก่ปัญญาของตนแล้วทรงจำ กล่าวบอก พุทธวณะนั้น ชื่อว่า คันถะ^๒ จากข้อความในธรรมบทนี้ทำให้ทราบได้ว่า ภิกษุที่มาบวชใหม่ได้ทราบ

^๑ อ.อ.อ.อ.อ. (ไทย) ๓/๓๖๘-๓๖๙.

^๒ ชู.อ.อ. (ไทย) ๑/๒.

ถึงความสำคัญของการเรียน กล่าวคือปริยัตินั่นเอง นับตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์สมเด็จพระสังฆราช ในขณะนั้นได้ขยายหลักสูตรบาลีจากเปรียญตรี โท เอก ซึ่งสืบเนื่องจากกรุงศรีอยุธยาเป็นเปรียญธรรม ๙ ประโยค ยังคงสืบเนื่องมาจนถึงบัดนี้^๗ ปัจจุบันนี้ การเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีระดับชั้นเปรียญธรรม ๙ ประโยค มีสถิติการสอบผ่าน ๕ ปีย้อนหลังซึ่งคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้ ดังนี้

- ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ มีผู้คงสอบ ๓๔๘ สอบได้ ๔๔ รูป^๘ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๑๒.๖๔ %,
- ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ มีผู้คงสอบ ๓๒๕ สอบได้ ๒๘ รูป^๙ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๘.๖๒ %,
- ในปี พ.ศ.๒๕๖๑ มีผู้คงสอบ ๓๒๖ สอบได้ ๕๑ รูป^{๑๐} คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๑๕.๖๔ %,
- ในปี พ.ศ.๒๕๖๒ มีผู้คงสอบ ๓๔๑ สอบได้ ๔๐ รูป^{๑๑} คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๑๑.๗๓ %,
- ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ มีผู้คงสอบ ๓๔๗ สอบได้ ๖๓ รูป คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๑๘.๑๖ %^{๑๒}
- ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้คงสอบ ๓๒๗ สอบได้ ๖๔ รูป คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๑๙.๕๗ %^{๑๓}
- ในปี พ.ศ.๒๕๖๕ มีผู้คงสอบ ๓๐๐ สอบได้ ๕๒ รูป คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๑๗.๓๓ %^{๑๔}
- ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ มีผู้คงสอบ ๓๓๐ สอบได้ ๖๐ รูป คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๑๘.๑๘ %^{๑๕}
- ในปี พ.ศ.๒๕๖๗ มีผู้คงสอบ ๓๕๓ สอบได้ ๗๖ รูป คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สอบได้ ๒๑.๕๓ %^{๑๖}

จะเห็นได้ว่า ผู้สอบผ่านเปรียญธรรม ๙ ประโยคในประเทศไทยได้นั้นในแต่ละปีมีเปอร์เซ็นต์น้อย จากจำนวนผู้เข้าสอบและสอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยคดังกล่าวมานั้น มีวัดแห่งหนึ่งสามารถส่งพระภิกษุ สามเณรเข้าสอบและสอบได้เป็นจำนวนมาก ได้แก่ วัดโมลีโลกยาราม สถิตินักเรียนที่สอบเปรียญธรรม ๙

^๗ ธนาคารกรุงเทพ, ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๓, (กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๓), หน้า ๒๕.

^๘ ธนาคารกรุงเทพ, ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๓, หน้า ๑๖๒.

^๙ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖๔.

^{๑๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖๕.

^{๑๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖๖.

^{๑๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๖.

^{๑๓} ธนาคารกรุงเทพ, ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๔, (กรุงเทพ-มหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๔), หน้า ๓๖.

^{๑๔} ธนาคารกรุงเทพ, ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๕, (กรุงเทพ-มหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๕), หน้า ๕๐.

^{๑๕} ธนาคารกรุงเทพ, ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๖, (กรุงเทพ-มหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๖), หน้า ๖๐.

^{๑๖} ธนาคารกรุงเทพ, ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๗, (กรุงเทพ-มหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๗), หน้า ๘๔.

ประโยค พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้สอบได้ ๘ รูป,^{๑๓} พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้สอบได้ ๘ รูป,^{๑๔} พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้สอบได้ ๑๕ รูป,^{๑๕} พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้สอบได้จำนวน ๑๐ รูป^{๑๖} พ.ศ. ๒๕๖๗ มีผู้สอบได้จำนวน ๒๕ รูป^{๑๗} พ.ศ. ๒๕๖๘ มีผู้สอบได้จำนวน ๑๑ รูป^{๑๘} ดังที่ปรากฏมานี้จะเห็นได้ พ.ศ. ๒๕๖๕, พ.ศ. ๒๕๖๖,^{๑๙} พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามยังเป็นสำนักเรียนที่มีผู้สอบผ่านเปรียญธรรม ๙ ประโยค ได้มากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ^{๒๐} จากข้อมูลสถิติย้อนหลังกล่าวได้ว่าสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม มีนักเรียนสอบได้เปรียญธรรม ๙ ประโยคได้จำนวนมากกว่าสำนักเรียนบาลีอื่น สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม มีสิ่งแวดล้อมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนภาษาบาลีเป็นอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนเป็น องค์ความรู้สำคัญในพระพุทธศาสนา มีบทบาทอย่างยิ่งในการศึกษาและถ่ายทอดคำสอนที่มีความคงอยู่ ตลอดไปการเรียนบาลียังเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ดังนั้นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จจึงจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อช่วยให้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม
๒. เพื่อศึกษาแรงจูงใจการเรียนการสอนเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม
๓. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม

^{๑๓} วัดโมลีโลกยาราม, วันมหาเปรียญ สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม, (นนทบุรี: นิติธรรมการพิมพ์, ๒๕๖๓), หน้า ๑๓๗-๑๓๘.

^{๑๔} ธนาคารกรุงเทพ, ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๔, (กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๔), หน้า ๓๗-๓๘.

^{๑๕} เดลินิวส์, “วัดโมลีรักษาแชมป์สอบบาลี ป.ธ.๙ สร้างสถิติใหม่พระ-เณรสอบได้ถึง ๑๕ รูป”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.dailynews.co.th/news/885665/> [๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕].

^{๑๖} วัดโมลีโลกยาราม, ฉลองเปรียญธรรม ปีพุทธศักราช ๒๕๖๗, (นนทบุรี: นิติธรรมการพิมพ์, ๒๕๖๗), หน้า ๒๒๓.

^{๑๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒๓.

^{๑๘} ไทยรัฐออนไลน์, สอบผ่าน ๗๒ รูป “เปรียญธรรม ๙” วัดโมลีฯ แชมป์สมัยที่ ๗ สอบได้ ๑๑ รูป เท้าพระธรรมกาย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/news/local/2848155> [๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘].

^{๑๙} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗-๓๘.

^{๒๐} เดลินิวส์, วัดโมลีรักษาแชมป์สอบบาลี ป.ธ.๙ สร้างสถิติใหม่พระ-เณรสอบได้ถึง ๑๕ รูป, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.dailynews.co.th/news/885665/> [๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕].

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ หนังสือวันมหาเปรียญ หนังสือประวัติวัดโมลีโลกยาราม หนังสือทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรพระปริยัติธรรมชั้นเปรียญธรรม ๙ ประโยค

ศึกษาข้อมูลภาคสนามโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ด้วยเครื่องมือวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบและเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอนุมัติจากผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการ แบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๒ กลุ่ม คือ (๑) เจ้าสำนักเรียนและอาจารย์สอนเปรียญธรรม ๙ ประโยค จำนวน ๔ รูป (๒) ผู้สำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค ๓ ปีย้อนหลัง จำนวน ๖ รูป

วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัย

การจัดการการเรียนการสอนเปรียญธรรม ๙ ประโยคของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม พบว่าเจ้าอาวาสซึ่งเป็นเจ้าสำนักเรียนโดยตำแหน่ง ท่านเป็นทั้งผู้บริหารและเป็นทั้งอาจารย์ วางแผนการเรียนการสอน ออกปฏิทินการศึกษา วางแผนการสอนปีต่อปีและข้ามปี วางแผนเรื่องงบประมาณในการใช้จ่ายด้านสถานที่ การใช้สื่อเทคโนโลยี วางแผนในการมอบทุนรางวัลผู้สอบผ่านเปรียญธรรม ๙ ประโยค จัดรายวิชาให้สัมพันธ์กับความถนัดของครูสอน ดูแลให้นักเรียนทุกรูปได้มีเวลาอ่านหนังสือ^{๒๑} ศูนย์กลางการบริหารอยู่ที่เจ้าอาวาสเจ้าสำนักเรียนเพื่อให้เป็นไปตามแผนและนโยบายที่ได้วางไว้ การที่เจ้าอาวาสเป็นศูนย์กลางในการบริหารส่งผลให้นักเรียนกระตือรือร้น^{๒๒} อาคารเสนาสนะที่อยู่อาศัยจำกัดจึงบริหารจัดการให้นักเรียนอาศัยในเสนาสนะเป็นกลุ่ม สำหรับเปรียญธรรม ๙ ประโยคให้อยู่ห้องส่วนตัวเพื่ออำนวยความสะดวกในการอ่านหนังสือ อาคารหรือบริเวณสถานที่ในวัดสามารถใช้เป็นห้องเรียนได้ทุกที่ ด้านครูอาจารย์ที่สอนเปรียญธรรม ๙ ประโยคมีครบทุกรายวิชาโดยจัดสรรครูที่เชี่ยวชาญในรายวิชานั้น ๆ มาสอน เจ้าอาวาสมีลูกศิษย์ที่สำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยคทั้งในและนอกสำนักเรียนสามารถหาครูอาจารย์สอนได้ง่าย การบริหารจัดการให้มีสอบวัดผลเปรียญธรรม ๙ ประโยควันเว้นวันเพื่อให้นักเรียนประโยคสูงมีเวลาอ่านหนังสือทบทวนมากขึ้นส่งผลให้นักเรียนเปรียญธรรม ๙ ประโยคสอบผ่านเป็นจำนวนมาก^{๒๓}

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระธรรมราชานุวัตร, วัดโมลีโลกยาราม, ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระมหาวีฑวัส วรณฺญ, วัดโมลีโลกยาราม, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕.

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระธรรมราชานุวัตร, วัดโมลีโลกยาราม, ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖.

นอกจากนั้นเจ้าอาวาสได้จัดอบรมเปรียญธรรม ๙ ประโยคก่อนสอบโดยจัดอบรมภายในวัดและภายนอกวัด สำหรับภายนอกวัดนั้นได้ส่งไปต่างจังหวัดเป็นเวลา ๑ เดือนก่อนสอบเพื่อให้นักเรียนมีเวลาเป็นของตนเอง มากลดปัญหาการไม่เข้าเรียน ครูอาจารย์คอยดูแลอย่างใกล้ชิด ลดการสื่อสารทางโซเชียลผ่านอินเทอร์เน็ต การอบรมบาลีก่อนสอบนอกสถานที่นักเรียนบาลีได้เปลี่ยนบรรยากาศมีความรู้สึกโล่งได้เปิดโลกเปิดตา มีเวลาทบทวนหนังสือมากขึ้น บรรยากาศวังเววล้อมในห้องเรียนกระตุ้นให้สนใจในการเรียนมากขึ้น เจ้าสำนักเรียนจัดประชุมติดตามผลการเรียนการสอนของอาจารย์ทุกเดือนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน จัดอาจารย์คอยติดตามพฤติกรรมของนักเรียนบาลี กิจกรรมของวัดคือการมอบทุนการศึกษาทุกเดือนและการมอบทุนให้นักเรียนที่สอบผ่านเปรียญธรรม ๙ ประโยคเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนที่กำลังเรียน ประโยคทอง ๆ ลงมาให้เห็นคุณค่าในการเรียนและตั้งใจเรียนให้สำเร็จ

แรงจูงใจการเรียนการสอนเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม พบว่า นักเรียนเปรียญธรรม ๙ ประโยคมีแรงจูงใจที่ต่างกันแต่ที่โดดเด่นที่สุดคือแรงจูงใจจากบิดามารดา อยากให้บิดามารดาเห็นความสำเร็จของตนเอง นอกจากนี้นักเรียนบาลีไม่ต้องการให้ครอบครัวเป็นภาระของตนเอง แรงจูงใจอันดับรองลงมาคือทำเพื่อตนเองคือการเรียนรู้ให้สำเร็จเพื่อเป็นบันไดในการนำวุฒิเปรียญธรรม ๙ ประโยคไปต่อยอดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยสำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามได้มีทุนการศึกษาให้แก่ผู้ที่สำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค เพื่อศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก เป็นการต่อยอดความก้าวหน้าในการศึกษาทั้งธรรมทั้งทางโลก^{๒๔} ผู้ที่สำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยคจะได้รับพระราชทานปริญญาบัตรพัดยศจากพระมหากษัตริย์ เป็นที่ยอมรับเป็นที่ยกย่องของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชน เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูลเป็นที่ภาคภูมิใจของมารดาบิดา^{๒๕}

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยคของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม มี ๓ ประการ คือ (๑) เจ้าอาวาสเป็นเจ้าสำนักเรียนเป็นทั้งผู้บริหารและอาจารย์ (๒) ระบบการบริหารจัดการสำนักเรียน (๓) สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม^{๒๖}

๑) เจ้าอาวาสเป็นเจ้าสำนักเรียนเป็นทั้งผู้บริหารและอาจารย์ เจ้าสำนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำในการบริหารขับเคลื่อนการศึกษาภาษาบาลี กระตุ้นให้ทุกคนอ่านหนังสือ มีเทคนิคและจิตวิทยาในการสอน เจ้าสำนักเรียนถือว่าเป็นบุคคลต้นแบบ มีการบริหารแนวตั้งคือศูนย์กลางอยู่ที่เจ้าสำนักเรียน การสั่งงานจากเจ้าสำนักเรียน นักเรียนทุกคนเคารพและศรัทธาเจ้าสำนักเรียนและได้รับความเมตตากรุณาจากเจ้าสำนักเรียน มีความใกล้ชิดกับเจ้าสำนักเรียน เนื่องจากเจ้าสำนักเรียนสอนบาลี

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระมหาธนวัฒน์ วรวาที, วัดโมลีโลกยาราม, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระธรรมราชานุวัตร, วัดโมลีโลกยาราม, ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖.

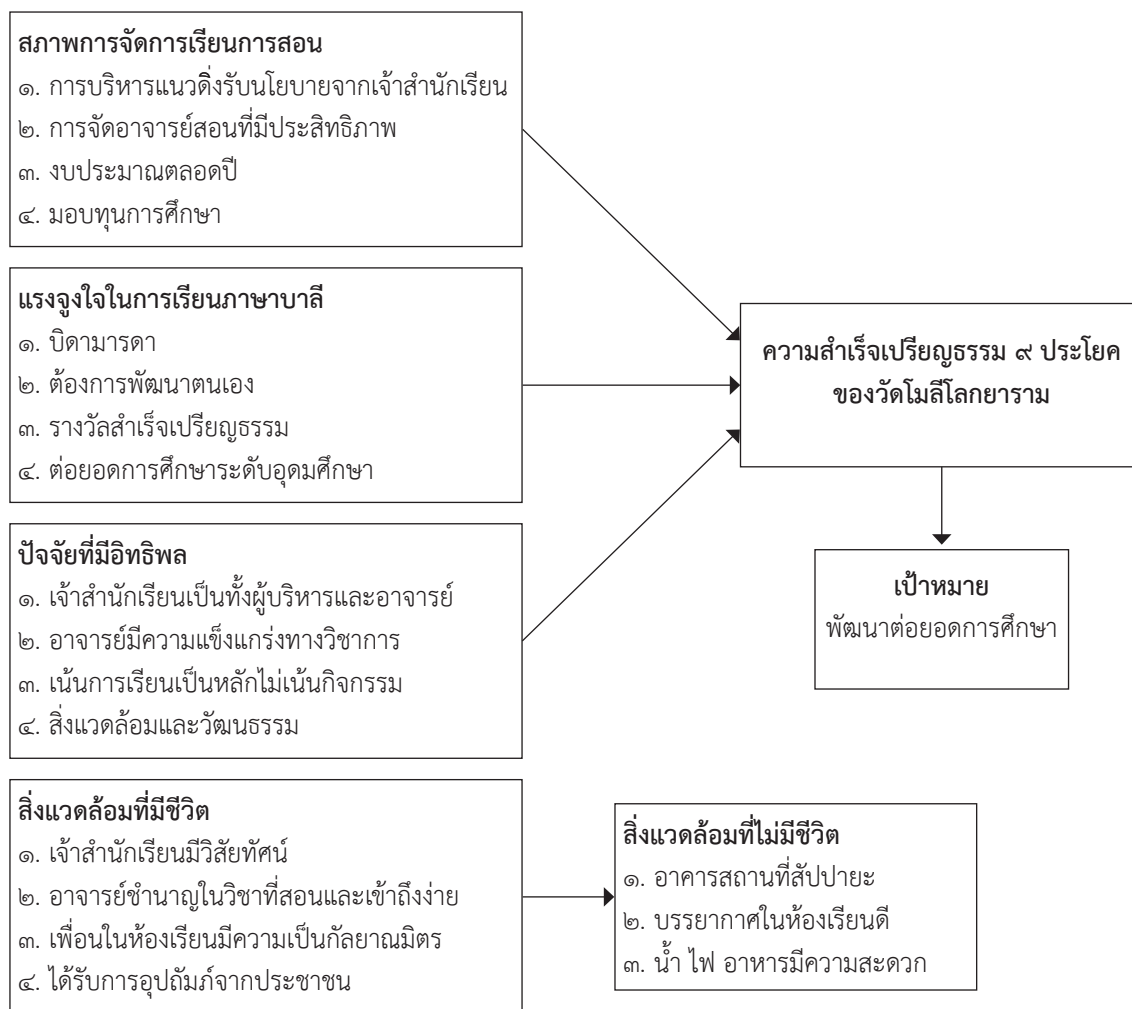
^{๒๖} สัมภาษณ์ พระมหาพัลลภ วรลาโภ, วัดโมลีโลกยาราม, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕.

ชั้นไวยากรณ์ เจ้าสำนักเรียนถือเป็นปัจจัยหลัก มุ่งมั่นในการบริหารและการสอน เจ้าสำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามมีอิทธิพลต่อการสำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยคเป็นอย่างมาก ทั้งการเป็นตัวอย่างที่ดีของอาจารย์และนักเรียน การออกแบบสำนักเรียนให้เอื้อต่อการเรียนบาลี การบอกบุญแก่พุทธศาสนิกชนเพื่อเป็นเจ้าภาพทุนการศึกษาทั้งสอบประจำเดือน อบรม และทุนการศึกษาประจำปี

๒) ระบบการบริหารจัดการสำนักเรียน เจ้าสำนักเรียนจัดอาจารย์ที่มีความชำนาญรอบรู้มีเทคนิคในทุกรายวิชา นักเรียนเข้าถึงอาจารย์สอนง่าย (๑) เจ้าสำนักเรียนมีนโยบาย จัดการเรียนการสอน การจัดอบรมก่อนสอบทั้งภายในสำนักและภายนอกสำนักเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนบรรยากาศและมีความตั้งใจในการดูหนังสือมากขึ้น อาจารย์กับนักเรียนจะได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น เจ้าสำนักเรียนมีนโยบายอุปถัมภ์ส่งเสริมให้นักเรียนเปรียญธรรม ๙ ประโยคได้นำวุฒิปริญญาเปรียญธรรม ๙ ประโยคได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (๒) อาจารย์สอนที่มีความแข็งแกร่งทางวิชาการ มีเทคนิคการสอน พุ่มเทในการสอน ให้นักเรียนแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ (๓) ได้รับการอุปถัมภ์จากประชาชน มอบทุนการศึกษาประจำทุกเดือน มอบทุนการศึกษาจากการทำแบบฝึกหัด มอบทุนการศึกษาผู้สอบผ่านเปรียญธรรม ๙ ประโยค

๓) สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น ๒ อย่างคือ (๑) สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต คือ เจ้าสำนักเรียน มีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้นักเรียนขยันเรียนมีกำลังใจเรียน อาจารย์สอนดีให้ความรู้อย่างเข้าใจ ส่งเสริมให้มีวินัยในการเข้าเรียน เพื่อนนักเรียนภาษาบาลีจำนวนมากทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียน ในการระดมสมองในการคิดวิเคราะห์บรรยากาศรอบตัวมีแต่คนดูหนังสือ ประชาชนที่ถวายเป็นการอุปถัมภ์ทุกเดือน (๒) สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต คือ อาคารสถานที่ ระบบการเรียนการสอน บรรยากาศรอบ ๆ ห้องเรียน บรรยากาศที่อยู่อาศัย น้ำ ไฟ มีความสะดวก อาหารจากโรงครัววันละ ๒ เวลา เข้าและเพลเจ้าภาพอุปถัมภ์

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการจัดการเรียนการสอนเปรียญธรรม ๙ ประโยคของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามพบว่า มีการบริหารแนวตั้งโดยศูนย์การบริหารอยู่ที่เจ้าอาวาสเป็นเจ้าสำนักเรียนเป็นผู้นำในการบริหาร นอกจากนั้นเจ้าอาวาสยังเป็นอาจารย์สอน วางแผนการเรียนการสอน วางแผนเรื่องงบประมาณในการใช้จ่าย มอบงานให้อาจารย์สอน และดูแลนักเรียน ติดต่อประชาชนมาเป็นเจ้าภาพในการถวายทุนการศึกษา จัดการอาคารสถานที่ให้พอกับนักเรียน การมอบทุนรางวัลผู้สอบผ่านเปรียญธรรม ๙ ประโยค เจ้าอาวาสเป็นเจ้าสำนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการบริหารส่งผลให้นักเรียนกระตือรือร้น เปรียญธรรม ๙ ประโยคให้อยู่ห้องส่วนตัวอ่านหนังสือในอาคารหรือบริเวณสถานที่ในวัดสามารถใช้เป็นห้องเรียนได้ทุกที่ ด้านครูอาจารย์ที่สอนเปรียญธรรม ๙ ประโยคมีครบทุกรายวิชาโดยจัดสรรครูที่เชี่ยวชาญ

ในรายวิชานั้น ๆ มาสอน เจ้าอาวาสเป็นเจ้าสำนักเรียนได้จัดอบรมเปรียญธรรม ๙ ประโยคก่อนสอบโดยจัดอบรมภายในวัดและภายนอกวัด สำหรับภายนอกวัดนั้นได้ส่งไปต่างจังหวัดเป็นเวลา ๑ เดือนก่อนสอบเพื่อให้เด็กเรียนมีเวลาเป็นของตนเองมากลดปัญหาการไม่เข้าเรียน ครูอาจารย์คอยดูแลอย่างใกล้ชิดลดการสื่อสารทางโซเชียลผ่านอินเทอร์เน็ต การอบรมบาลีก่อนสอบนอกสถานที่นักเรียนบาลีได้เปลี่ยนบรรยากาศมีความรู้สึกโล่งได้เปิดโลกเปิดตามีเวลาทบทวนหนังสือมากขึ้นบรรยากาศวังเววล้อมในห้องเรียนกระตุ้นให้สนใจในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับ พระมหาวุฒิไกร ปุณณวุฒิ ได้ศึกษาเรื่อง การถอดบทเรียนแห่งความสำเร็จในการสอนภาษาบาลีของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า การถอดบทเรียนแห่งความสำเร็จในการสอนภาษาบาลีของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เป็นการเรียนการสอนที่อยู่ภายใต้ตามหลักสูตรของแม่กองบาลีสนามหลวง ต่อจากนั้นแต่ละสำนักเรียนก็ได้มีการบริหารจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งวัดโมลีโลกยารามนี้ ได้มีระบบการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและด้วยความเอาใจของของเจ้าสำนักเรียนและครูสอนจนเกิดเป็นผลสัมฤทธิ์มีผู้สอบได้มากที่สุดในประเทศด้วยระบบที่มั่นคง เนื้อหาการเรียนการสอนภาษาบาลี มีหลักสูตรการเรียนการสอนมีความครบถ้วน คือ มีแผนกนักธรรมตรี-โท-เอก มีแผนกบาลี ตั้งแต่ชั้นประโยค ๑-๒ ถึง ชั้นเปรียญธรรม ๙ ประโยค การเรียนการสอนใช้หลักสูตรบาลีสนามหลวงมีเนื้อหาครอบคลุมในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา ปกรณ์วิเศษ สำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามนี้มีจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เจ้าสำนักเรียนและครูสอนมีเนื้อหาการเรียนการสอนภาษาบาลีตามหลักสูตรการเรียนการสอนอย่างครบถ้วน ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาหลักสูตร วางระบบการสอนอย่างชัดเจน มีความใส่ใจนักเรียนหมั่นให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอแล้ว ส่วนนักเรียนมีความตั้งใจศึกษาหาความรู้ที่ครูมอบให้แล้วฝึกหัดฝึกทำ ด้วยมีสื่ออุปกรณ์ คือ ใช้ตำราเรียนของสำนักต่าง ๆ ในการเทียบเคียง เทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การนำเสนอ อินเทอร์เน็ต เป็นต้นที่สามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้สอนอธิบายให้สะดวกและเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น^{๒๗}

แรงจูงใจการเรียนการสอนเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม พบว่า แรงบันดาลใจที่โดดเด่นของนักเรียนเปรียญธรรม ๙ ประโยค คือแรงบันดาลใจจากบิดามารดาที่ให้อำนาจและรอคอยความสำเร็จจากพระลูกชาย จะนำความสำเร็จไปฝากบิดามารดา สอดคล้องกับงานของพระครูสังฆรักษ์ณัฐวุฒิ คุณยุตโต (วิเชียรวรรณ) เรื่อง แรงจูงใจตามหลักอิทธิบาท ๔ ที่มีต่อการเรียนบาลีของภิกษุสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจตามหลักอิทธิบาท ๔ ของพระภิกษุสามเณรที่มีต่อการเรียนบาลีในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดนครสวรรค์

^{๒๗} พระมหาวุฒิไกร ปุณณวุฒิ (แจ่มพันธ์), “การถอดบทเรียนแห่งความสำเร็จในการสอนภาษาบาลีของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔), หน้า ๙๙.

๘ ด้าน ได้แก่ (๑) ใช้ความกระตือรือร้น (๒) การตั้งเป้าหมายให้สูง (๓) การสร้างทางเลือก (๔) สร้างความรับผิดชอบ (๕) เน้นเสริมแรงด้านบวก (๖) เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (๗) เน้นการให้กำลังใจ (๘) ยึดกฎและกติกา และข้อเสนอแนะจากนักเรียนคือ ควรมีการใช้สิ่งทีก่อให้เกิดการกระตุ้นอยากที่จะสอบผ่านในแต่ละชั้นเรียน สร้างแรงจูงใจโดยการพูดถึงประโยชน์ที่จะได้รับการเรียนภาษาบาลี ปลายทางของการเรียนภาษาบาลีนำไปต่อยอดอย่างไร ควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาจากคณะสงฆ์ จัดห้องเรียนให้มีลักษณะทางกายภาพที่ดี ที่พักอาศัยของนักเรียนมีคุณภาพเป็นสัปปายะต่อนักเรียน ผู้บริหารสำนักเรียนและอาจารย์สอนควรให้กำลังใจสม่ำเสมอ^{๒๘} สอดคล้องกับ **ปัญญา ชูช่วย** ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีตัวแปรอยู่ ๓ ประการที่เกี่ยวข้อง คือ (๑) พฤติกรรมด้านความรู้และความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความถนัด และพื้นฐานของผู้เรียนที่มีมาก่อน (๒) คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้ ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน อยากรู้สิ่งใหม่ ได้แก่ ความสนใจในวิชาเรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชา ระบบ การเรียนและสถาบัน การยอมรับความสามารถของตนเอง เป็นต้น (๓) คุณภาพทางการเรียนการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง การเรียนการสอน หรือประสิทธิภาพที่ผู้เรียนจะได้รับ ผลสำเร็จในการเรียน ได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การปฏิบัติและ แรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน เป็นต้น^{๒๙}

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยคของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม มี ๓ ประการ คือ (๑) เจ้าอาวาสเป็นเจ้าสำนักเรียนเป็นทั้งผู้บริหารและอาจารย์ เจ้าสำนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำในการบริหารขับเคลื่อนการศึกษาภาษาบาลี (๒) ระบบการบริหารจัดการสำนักเรียน เจ้าสำนักเรียนจัดอาจารย์ที่มีความชำนาญรอบรู้มีเทคนิค (๓) สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น ๒ อย่างคือ (๑) สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต คือ เจ้าสำนักเรียน มีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้นักเรียนขยันเรียน มีกำลังใจเรียน เพื่อนนักเรียนภาษาบาลีจำนวนมากทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียน ประชาชนที่ถวายการอุปถัมภ์ทุกเดือน (๒) สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต คือ อาคารสถานที่ ระบบการเรียนการสอน บรรยากาศรอบๆห้องเรียน บรรยากาศที่อยู่อาศัย น้ำ ไฟ มีความสะดวก อาหารจากโรงครัววันละ ๒ เวลา เข้าและเพลเจ้าภาพอุปถัมภ์ วัฒนธรรมของสำนักเรียนคือการเรียนภาษาบาลีเป็นหลักไม่เน้นกิจกรรม สอดคล้อง

^{๒๘} พระครูสังฆรักษ์ณัฐภูมิ คุณยุตโต (วิเชียรวรรณ), “แรงจูงใจตามหลักอิทธิบาท ๔ ที่มีต่อการเรียนบาลีของภิกษุสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), หน้า ๑๘๖.

^{๒๙} **ปัญญา ชูช่วย**, “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๒.

กับงานของ **มัลลิกา พิทักษ์** เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโครงการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) โรงเรียนสตรีรัตนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จมี ๓ ด้าน คือ (๑) ด้านระบบและกระบวนการทำงาน (๒) ด้านทักษะการทำงานของบุคลากร (๓) รูปแบบการบริหารจัดการองค์กร สำหรับด้านระบบและ กระบวนการทำงานคือบุคลากรมีแนวทางการทำงานเป็นของตนเอง และการดำเนินงานเป็นทีม การปรึกษาหารือกันภายในกลุ่มงาน ระดมความคิดเห็น เปิดพื้นที่ทาง ความคิดทั้งหัวหน้าโครงการ รองหัวหน้าโครงการ ครู และเจ้าหน้าที่ ทุกคนภายในโครงการสามารถ แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ มีอิสระทางความคิด เห็น ด้านทักษะการทำงานของบุคลากร มีบุคลากรครูชาวไทยที่มีทักษะหลากหลายตามรายวิชาที่สอน ครูชาวต่างประเทศที่มีสำเนียงภาษาที่ชัดเจน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันบนความ หลากหลาย รูปแบบการบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการโครงการจัดการเรียน การสอนตาม หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษเป็นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความยืดหยุ่นใน การบริการจัดการ การบริหารจัดการแบบการกระจายอำนาจบุคลากรในโครงการ มีอิสระทางความคิด อิสระทางการแสดงความคิดเห็น^{๓๐} สอดคล้องกับ **พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตโต)** ได้กล่าวไว้ใน หนังสือ “บาลีศึกษาสืบทอดพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง” สรุปได้ว่า ความตั้งใจมีผลต่อการสอบบาลี ผู้ที่จะ สอบประโยค ๙ ได้สำเร็จต้องมี ๓ ขั้นตอน คือ (๑) การตั้งปณิธาน เรียกว่า มีอารัมภธาตุ การเตรียมตัว เตรียมใจเป็นอย่างดี คือการเตรียมตัวในการจดจำ การทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ แม้กระทั่งวางแผนในการอบรม อย่างขาดเรียนอย่าหนี เมื่อมีการเตรียมตัวที่ดี ในจิตใจก็จะเกิดฉันทะคือรักในภาษาของพระพุทธเจ้าและ เห็นความสำคัญของการศึกษาบาลี (๒) มินิภกมธาตุ ออกจากความสบายมาต่อสู้กับความยากลำบาก คือ ก้าวเดินด้วยการลงมือทำหลังจากเตรียมการไว้แล้ว ลงมือเรียนหนังสือและทำแบบฝึกหัด ท่องและทบทวน ไวยากรณ์ (๓) มีปริกมธาตุ บากบั่นไม่ย่อท้อล้มแล้วลุกขึ้นมา คือ ผู้ที่สอบตกแล้วเรียนรู้จากการสอบตกว่า ตกเพราะอะไรแล้วแก้ไขปรับปรุงตนเองจนสอบได้ ความบากบั่นเป็นหัวใจของความสำเร็จ

^{๓๐} มัลลิกา พิทักษ์, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโครงการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) โรงเรียนสตรีรัตนบุรี”, การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตร มหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร, (คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๖๒), หน้า ๑๓๓-๑๓๕.

บทสรุป

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค ของสำนักเรียนวัดโมลีโลกยารามมี ๓ ประการ คือ (๑) เจ้าสำนักเรียนเป็นทั้งผู้บริหารและอาจารย์ เจ้าสำนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำในการบริหารขับเคลื่อนการศึกษาภาษาบาลี กระตุ้นให้ทุกคนอ่านหนังสือ มีเทคนิคและจิตวิทยา ในการสอนเจ้าสำนักเรียนถือว่าเป็นบุคคลต้นแบบ (๒) ระบบการบริหารจัดการสำนักเรียน เจ้าสำนักเรียน จัดอาจารย์ที่มีความชำนาญรอบรู้มีเทคนิคในรายวิชาแต่งไทยเป็นมคธ แปลไทยเป็นมคธ แปลมคธเป็นไทย มาสอน นักเรียนเข้าถึงอาจารย์สอนง่าย เจ้าสำนักเรียนมีนโยบาย จัดการเรียนการสอน การจัดอบรม ก่อนสอบทั้งภายในสำนักและภายนอกสำนักเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนบรรยากาศและมีความตั้งใจในการ ดูหนังสือมากขึ้น และได้รับการอุปถัมภ์จากประชาชน มอบทุนการศึกษาประจำทุกเดือน มอบทุนการศึกษา จากการทำแบบฝึกหัด มอบทุนการศึกษาผู้สอบผ่านเปรียญธรรม ๙ ประโยค สำหรับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม แบ่งออกเป็น ๒ อย่างคือ (๑) สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต คือ เจ้าสำนักเรียน มีส่วนช่วยในการกระตุ้น ให้นักเรียนขยันเรียนมีกำลังใจเรียน อาจารย์สอนดีให้ความรู้เข้าใจ ส่งเสริมให้มีวินัยในการเข้าเรียน (๒) สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต คือ อาคารสถานที่ ระบบการเรียนการสอน บรรยากาศรอบ ๆ ห้องเรียน บรรยากาศที่อยู่อาศัย น้ำ ไฟ มีความสะดวก อาหารจากโรงครัววันละ ๒ เวลา เช้าและเพลเจ้าภาพอุปถัมภ์

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เจ้าสำนักเรียนควรให้การสนับสนุนการเรียนเปรียญธรรม ๙ ประโยคอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้ สวัสดิการแก่นักเรียนเปรียญธรรมที่กำลังเรียน

๒ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เจ้าสำนักเรียนบาลีทั่วประเทศควรนำรูปแบบการเรียนการสอนของวัดโมลีโลกยารามไปประยุกต์ใช้ โดยเจ้าสำนักเรียนมุ่งการเรียนการสอนภาษาบาลีเป็นหลัก จัดสรรงบประมาณทุนการศึกษาสนับสนุน มีงบอาหารการกิน และค่าน้ำ ค่าไฟ จากอุปาสกอุปาสิกาผู้มีศรัทธา จึงทำให้นักเรียนไม่มีความยากลำบาก ในส่วนนี้และมีใจตั้งมั่นมุ่งการศึกษาบาลีได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งผู้ที่เป็นนักเรียนไม่ได้รับภาระหน้าที่หรือ กิจการในวัดมากมาย จึงทำให้มีเวลาอ่านหนังสือด้วยตัวเองมากขึ้น ฉะนั้น เจ้าสำนักเรียนทุกสำนักควรมี พร้อมในด้านปัจจัย ๔ ควรจัดหาครูที่มีความรู้ความสามารถและมีเวลาสอนได้เต็มที่ พร้อมทั้งสวดส้อง ผลการเรียนการสอนเป็นประจำ จัดหาครูสอนที่มีเวลาสอนได้เต็มที่และมีความชำนาญในแต่ละรายวิชา เจ้าสำนักเรียนควรออกแบบสำนักเรียนให้มีบรรยากาศในการเรียนบาลีเป็นหลัก โดยลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็น ให้ได้มากที่สุด เพื่อเพิ่มเวลาในการอ่านหนังสือและการเรียน เจ้าสำนักเรียนต้องคอยสวดส้องผลประเมิน การเรียนการสอนทั้งประจำเดือนและประจำปี

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. แนวทางการแก้ไขป้องกันนักเรียนบาลีประโยค ๑-๒ ออกกลางคัน สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม

๒. แนวทางการส่งเสริมกำลังใจแก่นักเรียนบาลีเปรียญธรรม ๘ ประโยค

บรรณานุกรม

ชาติเมธี หงษา และวัชร งามจิตรเจริญ. แนวทางปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของคณะสงฆ์ไทย. วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๒ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๔): ๓๒.

ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๓. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๓.

ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๔. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๔.

ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๕. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๕.

ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๖. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๖.

ทำเนียบเปรียญธรรม ๙ ประโยค สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๗. กรุงเทพมหานคร: ธนาคารกรุงเทพ จำกัด, ๒๕๖๗.

บุญคง หันจางสิทธิ์. เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๔๐.

พระครูสังฆรักษ์ภูษิต คุณยุตโต (วิเชียรวรรณ). “แรงจูงใจตามหลักอิทธิบาท ๔ ที่มีต่อการเรียนบาลีของภิกษุสามเณรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑), หน้า ๑๘๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๒๓, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลิธัมม์ ในเครือบริษัทสำนักพิมพ์แอนด์โฮม, ๒๕๔๗.

พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). บาลีศึกษาสี่ต่อพระพุทธานุภาพอย่างมั่นคง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ องค์การเผยแผ่วัดประยูรวงศาวาส, ๒๕๖๒.

พระพรหมโมลี (สุชาติ ฐมฺมรตฺโน). เรื่อง สอบบาลีของสนามหลวงแผนกบาลี, ๒๕๖๕.

พระมหากันดินันท์ เสงสกุล. “การบริหารการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของคณะสงฆ์จังหวัดสมุทรสงคราม”. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๔): ๗๒๖.

พระมหาประจักษ์ กิตติเมธี (ทองคำ). “การพัฒนาเทคนิคและวิธีการสอบพระปริยัติธรรมแผนกบาลี”. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๐): ๑๐๕-๑๐๘.

พระมหาสุธรรม สุรตโน (แก้วเคน). “แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีสู่ความเป็นเลิศ”. วารสารอนันนิกาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑, (พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๐): ๔๖.

พระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒, ราชกิจจานุเบกษา ๑๓๖. (เมษายน ๒๕๖๒).

พินสุตา สิริรังศรี. การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลีดีเด่น. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์การ พิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๘.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. อรรถกถาภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มัลลิกา พิทักษ์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) โรงเรียนสตรีนันทบุรี”. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร. คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๖๒.

รายงานการประชุมเจ้าคณะมณฑล ณ พระตำหนักจันทร์ วัดบวรนิเวศวิหาร ๒๒ กันยายน ร.ศ. ๑๓๑. (๒๔๕๕) ในการแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๑ พ.ศ. ๒๔๕๖.

วันมหาเปรียญ สำนักเรียนวัดโมลีโลกยาราม. นนทบุรี: นิติธรรมการพิมพ์, ๒๕๖๓.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต). ปฏิบัติธรรมให้ถูกทางและพุทธวิธีในการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รัตนพรจำกัด, ๒๕๖๑.

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อุฎฺฐายี). ประมวลพระนิพนธ์ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ลายพระหัตถ์เกี่ยวกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๑๕๖๐-๒๕๗๙,

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๐.

สมศักดิ์ บุญปู. พระสงฆ์กับการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

สัมภาษณ์ พระธรรมราชานุวัตร. เจ้าอาวาสวัดโมลีโลกยาราม, ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖.

สัมภาษณ์ พระมหาธนวัฒน์ วรวาที. วัดโมลีโลกยาราม, ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕.

สัมภาษณ์ พระมหาพัลลภ วรลาโภ. วัดโมลีโลกยาราม, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕.

สัมภาษณ์ พระมหาวิฑูรย์ วรณญ. วัดโมลีโลกยาราม, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕.

เดลินิวส์. วัดโมลีรักษาแชมป์สอบบาลี ป.ธ.๙ สร้างสถิติใหม่พระ-เณรสอบได้ถึง ๑๕ รูป. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <https://www.dailynews.co.th/news/885665/>. [๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕].

ไทยรัฐออนไลน์. สอบผ่าน ๗๒ รูป “เปรียญธรรม ๙” วัดโมลีแชมป์สมัยที่ ๗ สอบได้ ๑๑ รูปเท่า

พระธรรมกาย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/news/local/2848155> [๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘].

หลักสูตรประโยคบาลีสนาทมูลที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.infopali.net/paliinformation/rule_13.html

[๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖].

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.

๒๕๓๕. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://image.mfa.go.th/mfa/0/6p4M7ae5k9/> [๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗].